



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 674/2017-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa o sťažnosti obchodnej spoločnosti Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Dúbravská cesta 14, Bratislava, zastúpenej Hillbridges, s. r. o., Sedlárska 1, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Čabák, LL.M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 15 Er 3178/2016 z 31. januára 2017, takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosti obchodnej spoločnosti Národná diaľničná spoločnosť, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 442/2017 a sp. zn. Rvp 269/2017 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 269/2017.

## Odôvodnenie:

### I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Dúbravská cesta 14, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej Hillbridges, s. r. o., Sedlárska 1, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Čabák, LL.M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Er 3178/2016 z 31. januára 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení povinnej v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 Er 3178/2016 o vymoženie pohľadávky 643 048,39 € s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým je právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 136/2013-266 z 23. februára 2015. Napadnutým uznesením okresného súdu boli zamietnuté námietky povinného (sťažovateľky) zo 4. januára 2017 proti uvedenej exekúcii.

Sťažovateľka v sťažnosti navrhuje ústavnému súdu aj vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť exekučného titulu vydaného v základnom konaní (rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 136/2013-266 z 23. februára 2015, pozn.) do právoplatného skončenia konania vedeného ústavným súdom s odôvodnením, že sťažovateľka podala proti predmetnému rozsudku odvolanie (Okresnému súdu Bratislava III doručené 7. apríla 2015, pozn.), ktoré bolo odvolacím súdom podľa obsahu (teda podľa formulácie obsiahnutej v odvolaní sťažovateľky, podľa ktorej *„Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd rozsudok... zmenil v časti odôvodnenia*

rozsudku na strane 13, tretí a štvrtý odsek v tom zmysle, že námietka započítania vykonaná žalovaným v rámci procesnej obrany proti žalobe... je účinná a nárok žalobcu v II. rade... sa započítava voči pohľadávke žalovaného... o vydanie bezdôvodného obohatenia... v sume, v ktorej sa pohľadávky kryjú.“, pozn.) vyhodnotené ako návrh na opravu odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. V nadväznosti na tento záver Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) bez vydania rozhodnutia prípisom č. k. 4 Cob 137/2015-377 z 29. septembra 2016 vrátil spis Okresnému súdu Bratislava III, ktorý následne v súlade s uvedeným právnym názorom krajského súdu uznesením č. k. 25 Cb 136/2013-386 z 25. novembra 2016 rozhodol o návrhu sťažovateľky na opravu odôvodnenia rozsudku tak, že ho zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti popisuje priebeh predchádzajúceho (základného) konania vedeného Okresným súdom Bratislava III vo veci sp. zn. 25 Cb 136/2013 a priebeh (napadnutého) exekučného konania sp. zn. 15 Er 3178/2016 a namieta nesprávne právne posúdenie vykonateľnosti exekučného titulu okresným súdom v rámci vykonávacieho konania s takouto argumentáciou:

«... 32. Okresný súd Bratislava IV v Uznesení o zamietnutí námietok viackrát konštatuje, že mu neprináleží posudzovať postup súdov v základnom konaní. Sťažovateľ sa stotožňuje s tým, že exekučný súd nie je oprávnený hĺbkovo skúmať právne a skutkové závery, resp. procesný postup súdov v základnom konaní, a teda pôsobiť ako „kvázi“ odvolací súd. Exekučný súd však musí v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku prihliadať na zákonnosť a vykonateľnosť exekučného titulu, čo mu do určitej miery prikazuje zaoberať sa aj procesným postupom súdov v základnom konaní. Vyššie uvedené potvrdzuje aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. US 203/09, ktorý konštatuje: „Ústavný súd na rozdiel od tvrdenia okresného súdu zastáva názor, že exekútor ani exekučný súd nie sú bezvýhradne viazaní doložkou vykonateľnosti, ktorou sú opatrené rozhodnutia iných orgánov a posudzujú otázku vykonateľnosti takýchto rozhodnutí samostatne, čo v neposlednom rade vyplýva tiež z už citovaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Pri rozhodovaní o ďalšom osude exekúcie, ktorá sa koná na základe rozhodnutia uvedeného v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, má exekučný súd zákonom ustanovenú možnosť (§ 51 a § 59 Exekučného poriadku) požiadať orgán, ktorý takéto rozhodnutie vydal, o vyjadrenie,

*ktorého obsah bude môcť byť právne relevantný na ďalší postup exekučného súdu. Takéto vyjadrenie môže objasniť porušenie procesných noriem (napr. o doručovaní do vlastných rúk, o lehotách na vymáhanie vyrubeného poplatku alebo inej platobnej povinnosti a k nim prislúchajúcim sankciám a pod.), ktoré sa použili pri vydaní a správoplatňovaní rozhodnutia a mali vplyv na jeho vykonateľnosť.“*

*... 34. Okresný súd Bratislava IV sa teda bezpodmienečne a jednoznačne mal zaoberať otázkou zákonnosti a vykonateľnosti Rozsudku ako exekučného titulu, v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku už pred vydaním poverenia na začatie exekúcie. Vzhľadom na to, že Okresný súd Bratislava IV vydal poverenie na začatie exekúcie, posúdil vykonateľnosť Rozsudku nesprávne, keďže sa Rozsudok dosiaľ nestal vykonateľným. Inštitút námietok povinného proti exekúcii teda musí, mimo iného, umožňovať poukázanie na nevykonateľnosť exekučného titulu, a súd je povinný k takýmto námietkam prihliadnuť. V situácii, ak by sme takúto interpretáciu odmietli, umožnili by sme exekučným súdom posudzovanie zákonnosti exekučného titulu bez možnosti povinného brániť sa, čo by mohlo v situácii nesprávneho posúdenia viesť k porušeniu práv povinného. To však nie je možné v právnom štáte pripustiť.*

*35. Argumentácia Okresného súdu Bratislava IV, kedy tvrdí, že mu neprislúcha zaoberať sa procesným postupom súdov v základom konaní teda neobstojí. Okresný súd Bratislava IV nemal Námietky „odbiť“ poukázaním na to, že mu neprináleží posudzovať konanie súdov, ale mal sa Námietkami patrične zaoberať a prihliadnuť k nim. Uvedené platí o to viac, že Sťažovateľ prostredníctvom Námietok napadol vykonateľnosť Rozsudku, ktorý je conditio sine qua non pre ďalší postup v exekučnom konaní. Sťažovateľ je presvedčený, že Okresný súd Bratislava IV mal následne Námietkam vyhovieť a exekúciu v zmysle § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku zastaviť z dôvodu nevykonateľnosti Rozsudku. Sťažovateľ je totiž presvedčený, že Okresnému súdu Bratislava IV muselo byť z Námietok zrejmé, že postup Krajského súdu v Bratislave, resp. Okresného súdu Bratislava III v základnom konaní obsahuje tak závažné procesné nedostatky (absencia rozhodnutia o odvolaní sťažovateľa vo veci), že Rozsudok nie je na prvý pohľad možné považovať za vykonateľný. Tým, že tak neučinil sa Okresný súd Bratislava IV dopustil zásahu do práv sťažovateľa, ako sú uvedené vyššie.»*

Sťažovateľka namieta aj nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu. K tomu uvádza:

*«38. ... Okresný súd Bratislava IV mal povinnosť zaoberať sa najmä kľúčovými námietkami a patrične sa s nimi vysporiadať, či už v prospech, alebo neprospech sťažovateľa. Okresný súd Bratislava IV sa však Námietkami ako takými napriek zákonnej povinnosti vôbec nezaoberal, ale čisto formalisticky a povrchno námietky „odbil“ s poukázaním na to, že nie je oprávnený sa predmetnými námietkami zaoberať (čo okrem iného ako uvádzame vyššie nie je pravda).*

*39. Uznesenie o zamietnutí námietok teda nie je možné považovať za rozhodnutie, ktoré by napĺňalo požiadavku na odôvodnenie rozhodnutia, keďže Okresný súd Bratislava IV Námietky zamietol, ale toto zamietnutie v podstate vôbec nepodporil žiadnymi argumentmi, mimo poukázania na svoju neoprávnenosť predmetné námietky posudzovať (čo nie je pravda - vid' argumenty vyššie), čo v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať za relevantné zdôvodnenie.»*

Sťažovateľka namieta tiež nezákonnosť postupu krajského súdu ako odvolacieho súdu spočívajúcu v nesprávnom posúdení odvolania proti rozsudku (v základnom konaní) ako návrhu na jeho opravu a v nadväznosti na to aj nezákonnosť uznesenia Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 25 Cb 136/2013 z 25. novembra 2016, ktorým bol zamietnutý jej návrh na opravu rozsudku. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza:

*«45. Aj bez detailnej analýzy podaného Odvolania už zo sprievodného listu vyplýva, že Krajskému súdu bolo zrejmé, že podstatou podaného Odvolania je námietka započítania. Po vecnej stránke ide teda o argument zásadného významu, s ktorým je potrebné sa v zmysle zákona vysporiadať ako s odvolacím dôvodom. Nie je prípustné, aby sa odvolací súd s námietkou takéhoto významu vôbec nezaoberal po vecnej stránke, aby vôbec nepristúpil k hmotnoprávnej analýze námietky započítania a túto námietku posúdil ako návrh na zmenu rozsudku v zmysle § 224 CSP (na základe ktorého sa majú opravovať chyby v písaní, počítaní a iné vecné nesprávnosti). Námietka započítania musí byť posúdená ako právna otázka a nie ako chyba v písaní, počítaní alebo iná vecná nesprávnosť.*

*... 47. Pri posudzovaní Odvolania musel Krajský súd v Bratislave dospieť k záveru, že Odvolanie sťažovateľa nesmeruje proti zrejším nesprávnostiam, ale proti meritu veci.*

*V odvolaní sťažovateľ namieta právne posúdenie veci zo strany Okresného súdu Bratislava III. Nutne tak nemôže ísť o žiadosť o opravu zrejmych nesprávností resp. opravu chýb v písaní alebo počítaní.*

*... zo samotného odvolacieho návrhu aj z odvolacích dôvodov je zrejmé, že sa v rámci odvolacieho konania domáha uznania účinkov započítania.*

*50. Sťažovateľ v Odvolaní (označenom ako „Odvolanie odporcu proti Rozsudku Okresného súdu Bratislava III, 25 Cb/136/2013-266 zo dňa 23. 2. 2015“), hneď v úvode poukazuje na odvolací dôvod v zmysle vtedy platného OSP (konkrétne § 205 ods. 2 písm. f) OSP)...*

*54. Navyše, Krajský súd v Bratislave o tomto „prekvalifikovaní“ Odvolania sťažovateľa neinformoval, a teda mu nie je úplne zrejmé z akého dôvodu posúdil Odvolanie tak ako ho posúdil. K tomuto procesne závažnému úkonu došlo prostredníctvom internej komunikácie medzi súdmi, tzv. prípisom, ktorý nie je stranám sporu doručovaný...*

*59. Zákon neumožňuje odvolaciemu súdu nevydať vo veci podaného odvolania žiadne rozhodnutie. Napriek tomu sa Krajský súd „vysporiadal“ s podaným odvolaním bez vydania a doručenia akéhokoľvek rozhodnutia (rozsudku alebo uznesenia).*

*60. Navyše, CSP stanovuje osobitný procesný postup pre situácie, ak súd považuje podanie za neúplné alebo nezrozumiteľné...*

*65. Tým, že Krajský súd v Bratislave zvolil postup, kedy posúdil Odvolanie ako návrh na opravu rozsudku, zabránil sťažovateľovi hájiť svoje práva a obmedzil mu prístup k spravodlivosti - aplikoval výklad právnej normy v neprospech sťažovateľa...*

*67. Krajský súd v Bratislave sa v rozpore so zákonom rozhodol meritórne neposudzovať Odvolanie, ktoré obsahovalo námietku započítania a nevydať vo veci podaného Odvolania žiadne rozhodnutie.*

*68. Na tomto základe nebolo do dnešného dňa doručené žiadne rozhodnutie (rozsudok ani uznesenie) odvolacieho súdu o tom, ako rozhodol o jeho Odvolaní...*

*69. Vyššie popísaným konaním Krajského súdu v Bratislave bola sťažovateľovi nielen odňatá možnosť konať pred súdom druhej inštancie, ale aj prípadná možnosť podania dovolania a domáhania sa tak ochrany svojich práv pred Najvyšším súdom SR ako dovolacím súdom...*

78. *Sťažovateľ si je vedomý, že legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať, avšak vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu o odvolaní rozhodnúť, na dobu trvania posudzovania a na štandardné úkony Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave počas tejto doby, najmä na úkony bežné v odvolacom konaní mohol sťažovateľ legitímne očakávať, že Krajský súd v Bratislave rozhodne o Odvolaní tak, ako mu prikazuje zákon.*

79. *Tým, že Krajský súd v Bratislave nerozhodol o Odvolaní celkom jednoznačne porušil toto legitímne očakávanie sťažovateľa...*

80. *V priamej nadväznosti na nezákonný postup Krajského súdu Bratislava rozhodol Okresný súd Bratislava III uznesením o zamietnutí žiadosti o opravu odôvodnenia rozhodnutia (sp. zn. 25 Cb/136/2013-386)...*

84. *Prípis Krajského súdu Bratislava, ktorým bol odvolací spis postúpený späť Okresnému súdu Bratislava III nepredstavuje ani jeden z vyššie uvedených taxatívnych prípadov viazanosti právnym názorom iného súdu/orgánu.*

85. *Z uvedeného vyplýva, že Okresný súd Bratislava III nebol a z právneho hľadiska ani nemohol byť viazaný predmetným „pokynom“ Krajského súdu Bratislava, ktorý bol uvedený v prípise.*

86. *Bez ohľadu na vyššie uvedené, súd prvej inštancie nemá v zmysle zákona právomoc rozhodovať o odvolaní (s výnimkou autoremedúry, o ktorú však v tomto prípade nešlo).*

87. *Konanie súdu prvej inštancie a rozhodovanie súdu prvej inštancie o podanom Odvolaní je v príkrom rozpore so zákonnými požiadavkami...*

89. *K vyznačeniu právoplatnosti a vykonateľnosti došlo napriek tomu, že do dnešného dňa nebolo odvolacím súdom rozhodnuté o odvolaní sťažovateľa, a teda Rozsudok de iure nenadobudol právoplatnosť ani vykonateľnosť.*

90. *Uvedeným zásahom (vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti) došlo k ďalšiemu nezákonnému a neústavnému zásahu do základných práv sťažovateľa...*

92. *Ako uvádzame vyššie, považujeme za nepripustné a v priamom rozpore so obsahom ústavného práva na súdnu ochranu ako aj so základnými zásadami civilného procesného práva, že v danom prípade bola vyznačená právoplatnosť a vykonateľnosť*

*Rozsudku, a to napriek absencii právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní sťažovateľa...*

*94. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že v základnom konaní došlo k závažným procesným pochybeniam, ktoré zapríčinili zásah do práv sťažovateľa. Vzhľadom na túto závažnosť a relatívnu zrejmosť týchto pochybení muselo byť Okresnému súdu Bratislava IV v zmysle jeho povinnosti podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku jasné, že v predmetnej veci ide o nevykonateľný exekučný titul.»*

Na základe citovanej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Napadnuté uznesenie okresného súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a prizná sťažovateľke úhradu trov konania v sume 374,81 €.

Ústavný súd z evidencie svojej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovateľka ešte pred doručením tejto sťažnosti podala sťažnosť aj 13. februára 2017 (ďalej len „predchádzajúca sťažnosť“), ktorou taktiež namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

- postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 137/2015 (spočívajúcom vo vydaní prípisu z 29. septembra 2016, pozn.), ktorý sťažovateľka kvalifikuje ako „nezákonný zásah“,

- uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 136/2013-386 z 25. novembra 2016, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na opravu odôvodnenia rozsudku, ako aj

- postupom Okresného súdu Bratislava III pri vyznačovaní doložky právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 25 Cb 136/2013-266 z 23. februára 2015, ktorý sťažovateľka taktiež kvalifikuje ako „nezákonný zásah“.

Predchádzajúcou sťažnosťou, ktorá je ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 269/2017, sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 136/2013-386 z 25. novembra 2016 o zamietnutí návrhu na opravu rozsudku a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie o odvolaní. Zároveň žiada o predbežný odklad vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 136/2013-266 z 23. februára 2015 s tvrdením, že odvolacie konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) alebo Trestného poriadku.

V zmysle § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky,

uplatniac citované právne normy, ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017